

➔ **Inzicht in het onzichtbare in het riool**
Fabi van Berkel (KWR)

Kennis- en netwerkbijeenkomst
indirecte lozingen voor
waterschappen

27 juni 2024

27/6
2024

A decorative graphic on the right side of the slide. It features a large, circular, overlapping shape containing a high-speed photograph of water splashing. The water is captured in mid-air, creating intricate patterns and droplets. The color palette is various shades of blue. The graphic is framed by a dark blue outline that forms a circle around the water image. In the top right corner of this graphic, there is a small white circle containing the text '27/6' and '2024' in blue. Below the main graphic, there are two horizontal, wavy, light blue lines that extend from the left edge of the slide.

Programma 27 juni 2027

- 13:00 Opening - Maarten Claassen (dagvoorzitter)
- 13:10 Inzicht in het onzichtbare: introductie - Bert Palsma (STOWA)
- 13:20 Gezichtspunt Unie van Waterschappen – Willem Wensink (Unie van Waterschappen)

Ervaring, kennis en inzichten uit de praktijk van het waterschap

- **13:30 Hoe kom je tot een effectieve integrale aanpak? - Fabi van Berkel, KWR**
- 13:50 CSI in het riool: op zoek naar bronnen van PFAS in het influent van rwzi Lelystad - Anja Derksen, AD eco advies
- 14:10 Leerpunten pilot grip op indirecte lozingen Noorderkwartier - Robin Bos (HHNK)
- 14:30 Bronaanpak: terug naar de bron bij Aa en Maas - Janneke Snijders (Aa en Maas)
- 14:50 Pauze
- 15:05 In gesprek over inzichten, behoeften en samenwerking
- 16:10 Afsluiting en borrel in Bar Beton
- 17:00 Einde

27-06-2024

TKI-PPS B2E:

Naar een gebiedsgerichte en integrale samenwerking voor de aanpak van industriële probleemstoffen?

PPS-B2E levert stukjes voor een complexe puzzel

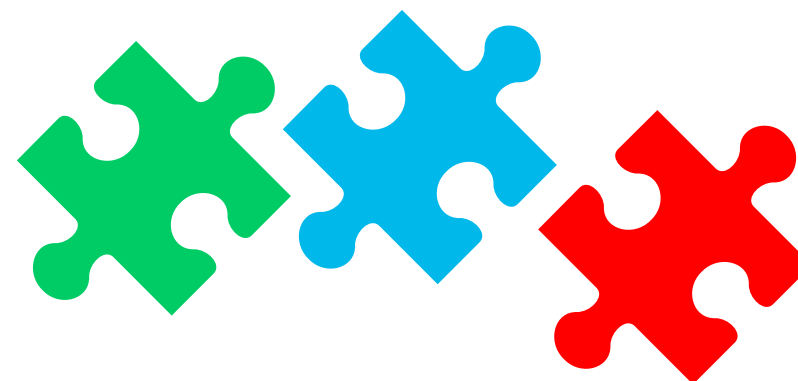
Wicked problem

- Agri-sector, huishoudens, industrie
- Chemisch, technologisch (identificatie en zuivering) en ecologisch complex (effecten)
- Sociaal-bestuurlijk complex: veel partijen en gefragmenteerd

Focus op 'industriële probleemstoffen'

- Indirecte lozingen (meldingsplichtige lozingen)
- Directe lozingen
-

TKI-PPS ‘Bron tot Effect’

Integrale aanpak van industriële lozingen

- Bewakingsstrategie voor vroegtijdige signalering van stoffen in *effluenten* middels NTS & EDA
- Bronopsporing en suspectlijst: Generiek stappenplan om grip te krijgen op industriële stoffen in oppervlaktewater en grondwater
- Uitwisseling kennis en informatie over stoffen, emissies en verspreiding
- Dialogen en transdisciplinair onderzoek: In coproductie verkennen en werken aan oplossingen

~
Ervaringen tot nu toe

1. Blik op de integrale keten

3 cases in beeld

Op basis van gesprekken in 3 cases:

- Hoe ziet de keten er uit als we integraal kijken vanuit het bron-pad-receptor principe?
- Welke bronnen kunnen we identificeren?
- Welke actoren zijn relevant in het gebied?
- Hoe wordt er in verschillende organisatie omgegaan met opkomende stoffen?

1. Blik op de integrale keten

In gesprek over de integrale waterketen (bron-pad-receptor principe) in het gebied

Case Bath

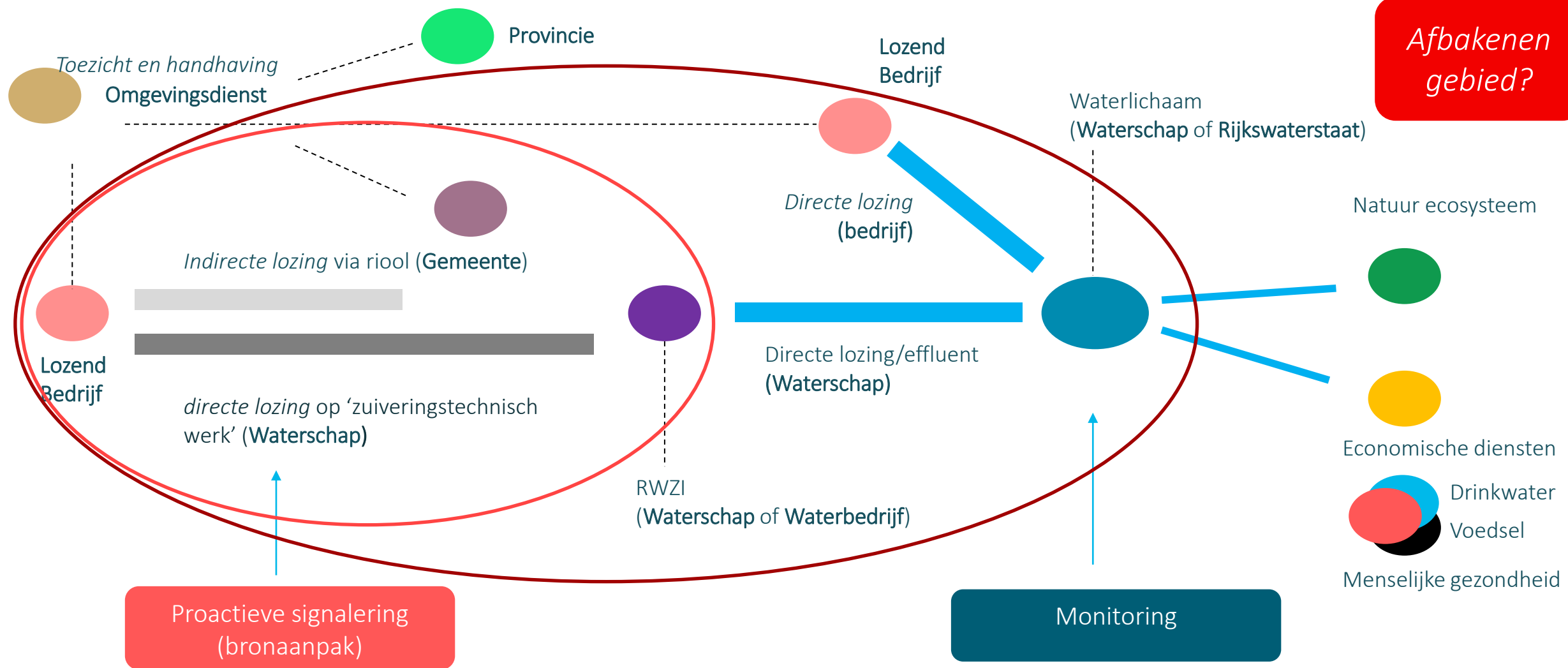
Case Heeswijk Dinther

Case Heugem

1. Blik op de integrale keten

Actormapping geeft perspectief in de integrale waterketen

2. Naar een effectieve en integrale samenwerking?

Grote uitdagingen in de 'governance'

Sociaal-bestuurlijke problematiek

- VTH-stelsel functioneert niet en voldoet niet aan oorspronkelijke doel van 'een robuuste uitvoeringsorganisatie, gelijke behandeling van gelijke gevallen, een stringente handhaving en een gecoördineerde aanpak van milieucriminaliteit' (Commissie van Aartsen, 2021)
- VTH-taken zijn versnipperd (Berenschot & Arcadis, 2020)
- Afhankelijkheden groot en ondoorzichtig per stroomgebied of watersysteem; het is 'op lokale schaal overal anders' (Wegwijzer ZZS-beleid, 2021)
- 'Implementatie ZZS beleid gaat langzaam. De opgave is groot' (Berenschot & Arcadis, 2021)
- De implementatie van de Omgevingswet maakt het niet eenvoudiger

2. Naar een effectieve en integrale samenwerking?

Ervaring uit de dialoog: WINFY

- WINFY Methode; verzoeken wat heeft de groep *aan informatie* of *ondersteuning* nodig om hun werk uit te voeren
- ‘Luisteren om te begrijpen’
- Goede gespreksbegeleiding en overeenstemming over gespreksregels (bijv. talking points om te vermijden)

Ja!

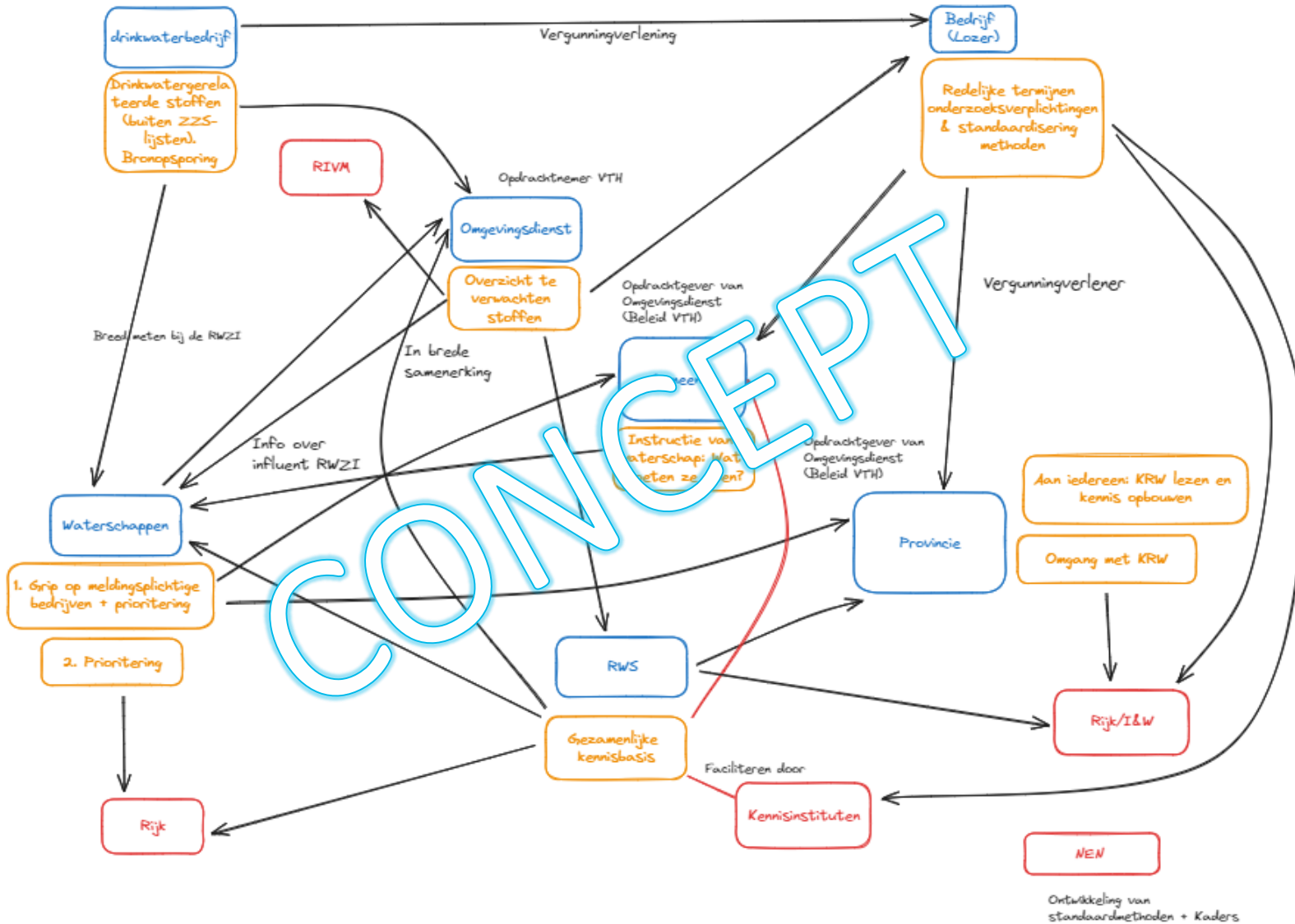
Nee, omdat..

We gaan het proberen, maar kunnen het niet beloven

Ik begrijp het niet. Kan je het verzoek concretiseren?

2. Naar een effectieve en integrale samenwerking?

Opbrengst:

- Inzicht wie wat kan doen om een stap te zetten ten aanzien van informatie-uitwisseling in dit complexe vraagstuk
- Afhangelijkheden tussen partijen zichtbaar
- Verbindingen gelegd waardoor organisaties een stap kunnen zetten

Organisatie betrokken bij de dialoog

Verzoek

Organisatie die betrokken moet worden

Ontwikkeling van standaardmethoden + Kadens

Voorlopige lessen: Ontmoet elkaar en verander het narratief

- Deelnemers uit de 5 gesprekken hebben het als waardevol ervaren om met elkaar in gesprek te kunnen over de opgaven waar zij een gedeelde verantwoordelijkheid voor hebben. De werkformats waren een goede ondersteuning.
- Gebiedsgericht informatie bij elkaar brengen is een zinnige aanpak voor de aanpak van industriële probleem. Het geeft zicht op de lozingen en belangrijke actoren in je gebied: Welke informatie is beschikbaar en wat moet je nog ophalen?
- De 'governance van waterkwaliteit is complex, gefragmenteerd', maar er zijn instrumenten om te handelen.
- Van gesprek over *verantwoordelijkheden*, naar gesprek over *hoe je elkaar kan ondersteunen om verder te komen*. De WINFY-methode kan helpen dit gesprek te voeren.

Uitkomsten B2E: Naar een integrale bewakingsstrategie

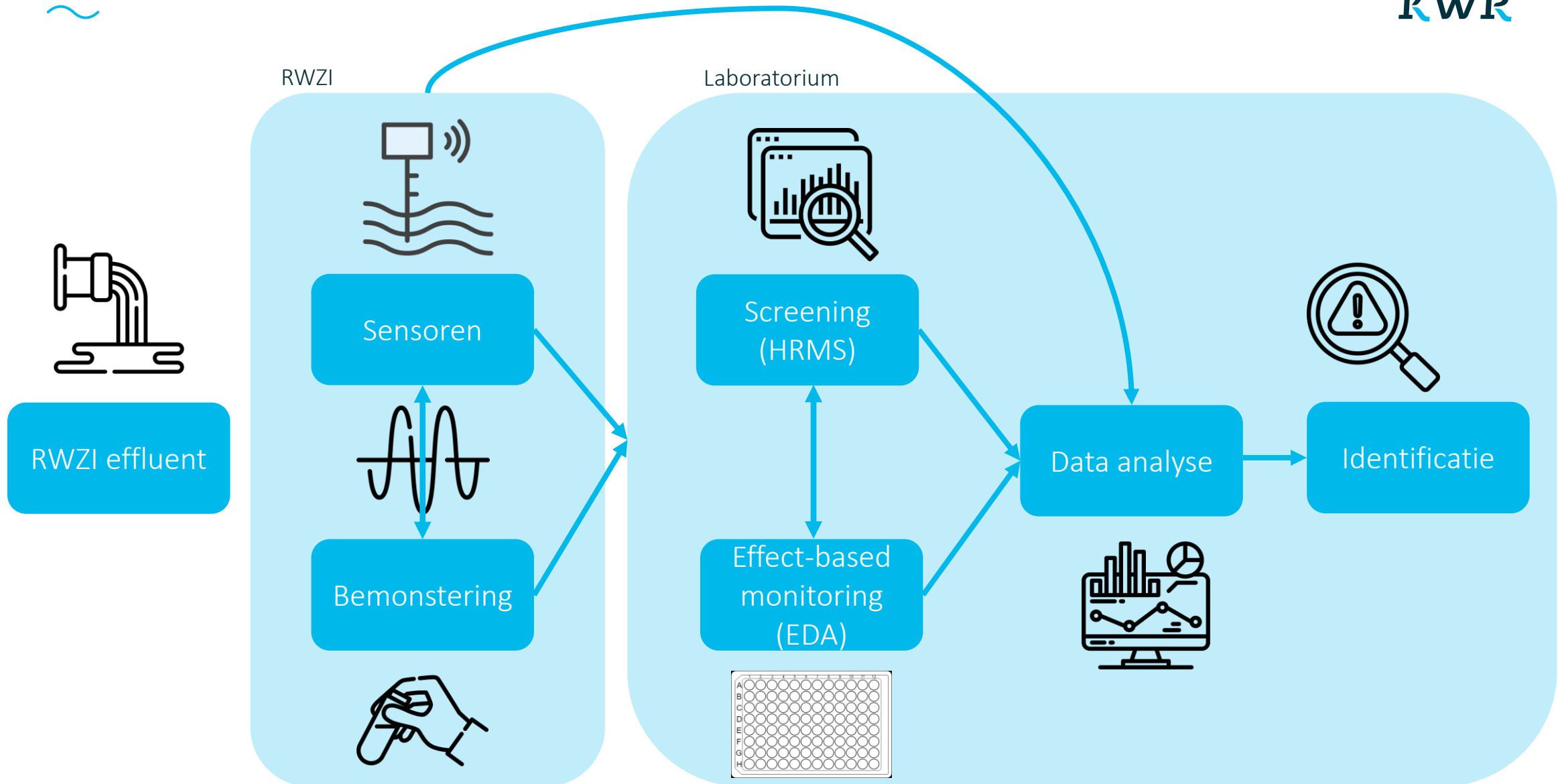
- Hoe kan *gecoördineerde netwerksturing* er voor deze thematiek uitzien en hoe ga je de gesprekken aan in een logisch afgebakend gebied? (o.b.v. wegwijzer opkomende stoffen, I&W)
- Stappenplan voor opsporen bronnen (bedrijven op de kaart en transformatorproducten) en suspectlijsten
- Andere aanpak voor monitoring (NTS + EDA)

~
Vragen?

MONITORING VAN DE WATERKwaliteit

KWR

De sociale omgeving
en gebiedsprocessen

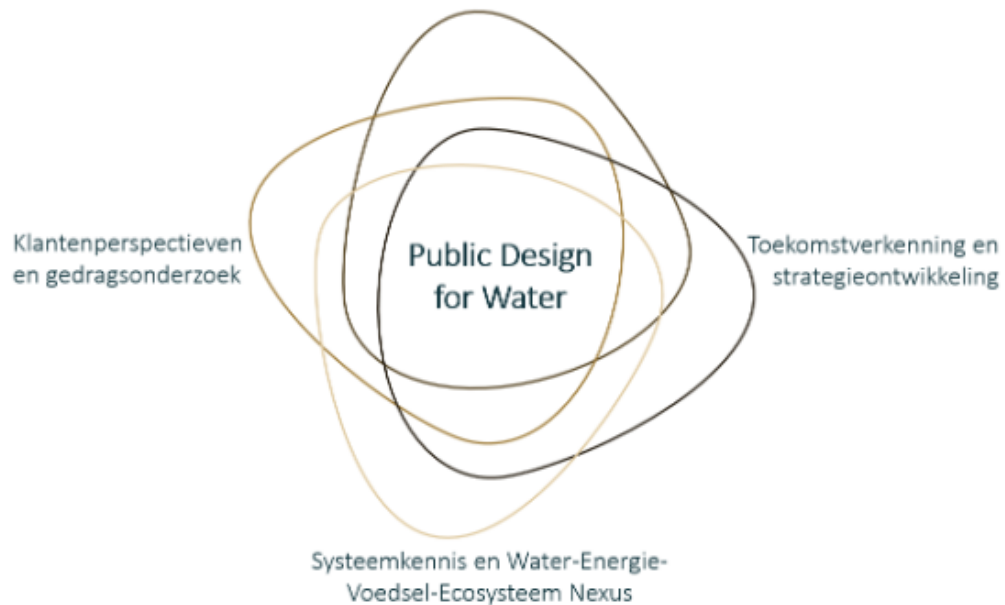

Figure 1. Public Design for Water at KWR combines four knowledge fields and offers a variety of solution pathways.

@KWR_Water

KWR

KWR_Water

Fabi van Berkel

Fabi.van.berkel@kwrwater.nl

Inge van Driezum

Inge.van.Driezum@kwrwater.nl

Nienke Meekel

Nienke.Meekel@kwrwater.nl

Verslag en presentaties:

www.stowa.nl/agenda/bijeenkomst-inzicht-het-onzichtbare-het-riool-kennis-en-netwerkbijeenkomst-indirecte-lozingen-voor

27 juni 2024